Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij

Jaarverslag 2018, inclusief midterm

CCI	2014NL14MFOP001
Titel	Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij
Versie	29 mei 2019
Verslagjaar	2018
Datum van goedkeuring CvT	20 mei 2019
Contactpersoon	

Inhoudsopgave

Deel A – Jaarlijks in te dienen gegevens 1

1. Identificatie van het jaarlijkse uitvoeringsverslag 1
2. Overzicht van de uitvoering van het operationele programma 2
3. Uitvoering van de Unieprioriteiten 4
4. Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma en genomen corrigerende maatregelen. 7
5. Informatie over ernstige inbreuken en corrigerende maatregelen 9
6. Informatie over de maatregelen die zijn genomen ter naleving van artikel 41, lid 8 9
7. Informatie over de maatregelen die zijn genomen om de bekendmaking van de begunstigden te waarborgen 10
8. Activiteiten in verband met het evaluatieplan en samenvatting van de evaluaties. 10
9. Publiekssamenvatting 12
10. Verslag over de uitvoering van de financieringsinstrumenten 15

Deel B 16

11. Beoordeling van de uitvoering van het operationeel programma 16
12. Horizontale beginselen van de uitvoering 23
13. Verslag over de steun die is gebuikt voor doelstellingen op het gebied van klimaatverandering 25

Deel C 26

14. Slimme, duurzame en inclusieve groei (artikel 50, lid 5, van Verordening (EU) nr. 1303/2013). 26
15. Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma – prestatiekader 27
16. Bijdrage aan macro-regionale en zeebassin-straegieën 28

Deel A – Jaarlijks in te dienen gegevens

1. *Identificatie van het jaarlijkse uitvoeringsverslag*

CCI	2014NL14MFOP001
Titel	Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij Jaarverslag 2018
Versie	29 mei 2019
Verslagjaar	2018
Datum van goedkeuring van CvT	20 mei 2019

2. *Overzicht van de uitvoering van het operationele programma*

In het jaar 2018 is het operationeel programma voortgezet met een aantal nieuwe regelingen en openstellingen om een bijdrage te leveren aan de doelstelling om de visserijsector te innoveren, te verduurzamen en meer rendement te bewerkstelligen. In onderstaande paragrafen en hoofstukken wordt in meer detail ingegaan op behaalde resultaten van het operationeel programma in 2018.

2.1 Juridisch kader

De bepalingen van het EFMZV zijn vastgelegd in de Verordeningen (EU)nr. 508/2014 en (EU) nr. 1303/2013. Voor subsidies is nationaal aanvullende regelgeving opgesteld in de Regeling Europese EZK- en LNV-Subsidies (REES). Per maatregel wordt een of meerdere aparte modules opgenomen in de REES.

2.2 Focus van het Nederlandse Operationeel Programma

Het Nederlandse Operationeel Programma is gericht op het bevorderen van innovaties voor verduurzaming en rendementsverbetering in de visserij en aquacultuursector. Dit wordt bereikt door het bevorderen van samenwerking tussen verschillende partijen, het financieren van innovatieprojecten en uitrol van innovaties, en het uitzetten van gerichte (onderzoeks)opdrachten vanuit de overheid.

Nederland kiest op het terrein van de uitvoering bewust voor een beleidsmatige focus, onder andere gebaseerd op de Europa 2020-strategie, het Gemeenschappelijk Visserij Beleid (GVB) en het Geïntegreerd Maritiem Beleid (GMB). In aanvulling daarop zet Nederland gericht in op drie thema's: 1) Invoering van de aanlandplicht, 2) Verdere verduurzaming van de visserij- en aquacultuur en 3) Verbetering van de rendementen in de visserij- en aquacultuurketen. Voor elke unieprioriteit is een kansen en bedreigingen analyse gemaakt op basis waarvan een behoeften identificatie is opgesteld die sturing biedt bij het creëren van openstellingen en het selecteren van overheidsopdrachten.

Dit beleid biedt focus, waardoor een beperkt aantal maatregelen die geboden worden binnen de EFMZV verordening gebruikt worden. Bovendien is binnen elke maatregel het aantal openstellingen beperkt. Waar mogelijk worden openstellingen met een meerjarige looptijd gerealiseerd, waaronder de openstelling Jonge Vissers, Productie en Afzetprogramma's en Toegevoegde Waarde. Een beperkter aantal, thematisch gerichte openstellingen, geeft meer richting aan de inhoud van projecten. Hierdoor sluit, naar verwachting, het aanbod van projecten beter aan bij het beschikbare budget en zullen minder projecten worden afgewezen. Daarnaast zijn de uitvoeringskosten lager bij een beperkt aantal openstellingen en overheidsopdrachten.

Nederland heeft bewust gekozen om voor de selectie van concrete acties bij innovatieregelingen met een tendersystematiek te werken. Het doel van tendersystematiek is om projecten binnen de visserijsector met elkaar te kunnen vergelijken om zo de beste projecten te selecteren die bijdragen aan de doelstellingen van het OP. Door regelmatig maatregelen een beperkte tijd open te stellen, krijgen enkel de beste projecten toegang tot publieke middelen. De kwalitatieve weging van projecten maakt onderdeel uit van de tenderprocedure. Duurzaamheid geldt bij vrijwel iedere openstelling als beoordelingscriterium. Middels het vaststellen van de selectiecriteria kan het Comité van Toezicht in beperkte mate tussentijds bijsturen, zonder dat het OP gewijzigd hoeft te worden.

Bij regelingen waarbij tendersystematiek niet passend is, bijvoorbeeld investeringsregelingen, wordt gewerkt met rangschikking op volgorde van binnenkomst.

2.3 Financieringsinstrumenten

Op dit moment zijn er geen concrete ontwikkelingen om een financieringsinstrument op te zetten onder het EFMZV.

2.4 Financiële gegevens

Tot en met 2018 is 59 procent van het programmabudget gecommitteerd. Unieprioriteit 1 (29 procent) en Unieprioriteit 2 (49 procent) lopen relatief ver achter bij de verwachtingen en de gestelde planning. Van het programmabudget is 25 procent betaald aan eindbegunstigden. Er zijn betalingen gedaan voor openstelling jonge vissers (eindbetalingen), productie en afzetprogramma's (eindbetalingen), innovatie aanlandplicht (voorschotten), afzetbevordering (voorschotten), innovatie aquacultuur (voorschotten), samenwerking wetenschappers en vissers (voorschotten), toegevoegde waarde (eindbetalingen) en overheidsopdrachten (voorschotten en eindbetaling).

In 2018 is € 23,7 miljoen van het EU-deel van het programmabudget gedeclareerd bij de EU. In totaal is tot en met 2018 € 24,6 miljoen gedeclareerd. Dit is voldoende om volgens de N+3 normering decommittering van gelden te voorkomen. Een groot deel van de declaraties komt voort uit betalingen van overheidsopdrachten. Voor 2019 hoeft nog slecht ca. € 2,4 miljoen (EU-deel) te worden gedeclareerd om ook voor 2019 decommittering te voorkomen.

Het aantal uit openstellingen geselecteerde projecten (tot en met 2018 in totaal 125) is in vergelijking met voorgaande jaren fors toegenomen, met name door de openstelling Toegevoegde Waarde uit Unieprioriteit 1.

2.5 Indicator gegevens

Door wijziging in Europese regelgeving mogen voor de mijlpalen 2018 uit het prestatiekader van het Operationeel Programma ook de resultaten van projecten die nog niet afgerond zijn, maar waarvan zeer aannemelijk is dat ze afgerond zullen worden, meegeteld worden. Doordat voor de opgenomen maatregelen in UP1 (aantal volgens mijlpaal: 6) vooral de selectie van projecten achterblijft (geselecteerd: 4), is de mijlpaal voor deze maatregel toch niet gehaald (zie paragraaf 11.2 voor nadere toelichting). Het bleek niet mogelijk om de mijlpaal aan te passen. Voor de andere UP's is de mijlpaal voor de outputindicator op basis van aantal geselecteerde projecten wel gehaald. Voor UP2 en UP5 is de financiële mijlpaal echter niet behaald.

3. *Uitvoering van de Unieprioriteiten*

3.1 Overzicht van de uitvoering

Unieprioriteit 1 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2018 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- De openstelling Jonge Vissers (artikel 31, Vo. (EU) nr. 508/2014) stond open van 2 januari tot en met 27 december 2018. Deze openstelling is bedoeld om vissers jonger dan 40 jaar financieel bij te staan bij de aanschaf van een eerste vissersvaartuig. Binnen deze openstelling zijn 3 aanvragen ingediend. Eén aanvraag is afgewezen, één aanvraag is ingetrokken en over één aanvraag moet nog worden besloten in 2019.
- In 2018 zijn 2 projecten onder de Jonge Vissers regeling uit 2016 en 2 projecten onder de Jonge Vissers regeling uit 2017 afgerond. Alle betalingen zijn afgehandeld.

- De regeling Toegevoegde Waarde (artikel 42, Vo. (EU) nr. 508/2014) stond open van 4 juni tot en met 27 december 2018. Van de 88 aanvragen zijn er in 2018 40 toegekend. Dit aantal kan nog verder oplopen in 2019, aangezien nog niet alle ingediende investeringsaanvragen zijn beoordeeld.

- De regeling Samenwerkingsprojecten wetenschap en visserij (artikel 28, Vo. (EU) nr. 508/2014) stond open van 3 september 2018 tot 1 oktober 2018. In 2019 wordt besloten welke aanvragen worden goedgekeurd.
    - In 2018 zijn 5 projectaanvragen onder de regeling Samenwerkingsprojecten wetenschap en visserij 2017 II goedgekeurd.
    - Verder zijn er nog 2 overheidsopdrachten en 3 projecten uit openstellingen die in 2018 zijn voortgezet.
    - 1 overheidsopdracht uit 2015 is afgerond, namelijk Voortzetting Project Kenniskringen. De betalingen zijn afgehandeld.

- De regeling Rendementsverbeteringsprojecten (artikel 26, Vo. (EU) nr. 508/2014) stond open vanaf 1 november 2018 en sloot op 3 januari 2019. In 2018 zijn geen aanvragen ingediend. De ervaring leert dat aanvragen op de laatste dag van de openstelling worden ingediend. Het is nog niet bekend hoeveel aanvragen zijn ingediend en hoeveel aanvragen zijn goedgekeurd.
    - In 2018 zijn 2 projectaanvragen onder de regeling Innovatie Rendementsverbetering Visserij 2017 goedgekeurd.

- Onder artikel 37 heeft één overheidsopdracht haar activiteiten afgerond, namelijk Uitzetten glas- en pootaal 2016. Deze is goedgekeurd in 2015. De eindbetaling vindt in 2019 plaats.

- Er zijn 4 lopende projecten onder de regeling Aanlandplichtinnovatieprojecten (artikel 39, Vo. (EU) nr. 508/2014) waarvan de activiteiten in 2018 zijn voortgezet.

- Onder artikel 39 is in 2017 de regeling Innovatieprojecten duurzame visserij opengesteld. Op grond van deze regeling zijn geen projecten gestart.

Unieprioriteit 2 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2018 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- De regeling Innovatie Aquacultuur (artikel 47, Vo. (EU) nr. 508/2014) is bedoeld om innovaties in de aquacultuur te bevorderen waarbij de verschillende aspecten van duurzaamheid worden meegewogen. Hierbij kan gedacht worden aan efficiëntere productiemethoden waardoor de economische rentabiliteit wordt verhoogd of aan maatregelen waarmee diergezondheid en welzijn van vissen wordt verbeterd en de nadelige effecten op het milieu worden verminderd. De regeling stond open van 2 juli 2018 tot 10 september 2018. Er zijn 5 aanvragen ingediend. Er zijn er in 2018 twee afgewezen, voor de overige drie wordt in 2019 een beslissing genomen.

- Er zijn 7 projecten voortgezet in 2018 die eerder zijn geselecteerd (allen onder artikel 47).

Unieprioriteit 3 uitvoering van het Gemeenschappelijk Visserij Beleid

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2018 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

Er zijn in 2018 geen nieuwe overheidsopdrachten geselecteerd. Er zijn 2 projecten afgerond, inclusief de eindbetaling. Dit zijn *Basis op Orde VIRIS3 – Onderstroom. Fase 1: vooronderzoek* en *Overdracht taken en systemen vangstregistratie van de NVWA en RVO-VIR. Fase 1: Vooronderzoek.* Het vooronderzoek van Basis op Orde VIRIS3 omvatte een grondige analyse van de VIRIS3 functionaliteit en heeft voldoende input opgeleverd om een gedetailleerd projectplan te kunnen schrijven voor het uitvoeringsproject van de fundamentele datamodel optimalisatie (met bijbehorende functionaliteit) en de migratie van VIRIS3 naar een ander systeemsoftware platform. De Overdracht van taken en systemen vangstregistratie van de NVWA en RVO-VIR had tot doel inzicht te krijgen in de status quo van de over te dragen taken en systemen en daarbij de financiële en organisatorische consequenties van de overgang in beeld te krijgen. Het project heeft dit afdoende in beeld weten te brengen.

De activiteiten binnen datacollectie Visserij 2014-2016 zijn afgerond, de eindbetaling heeft echter nog niet plaatsgevonden. De aanvraag hiervoor is nog niet ingediend. Datacollectie 2017-2019 loopt nog, evenals 4 lopende overheidsopdrachten binnen controle en handhaving. In 2018 zijn verder 2 overheidsopdrachten ingetrokken.

Unieprioriteit 5 bevorderen van afzet en verwerking

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2018 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- De regeling Productieplannen (artikel 66, Vo. (EU) 508/2014) stond open van 1 augustus tot 31 augustus. Er zijn 10 aanvragen ingediend, deze zijn allemaal goedgekeurd.

- Van de regeling Productieplannen (artikel 66, Vo. (EU) 508/2014) zijn in 2017 tien projecten goedgekeurd. Deze zijn allemaal in 2018 afgerond, de eindbetaling heeft plaatsgevonden.

- Onder Afzetbevorderingsprojecten (artikel 68, Vo. (EU) 508/2014) zijn 6 lopende projecten die zijn goedgekeurd in 2017 en in 2018 doorliepen.

Unieprioriteit 6 Geïntegreerd Maritiem Beleid

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2018 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- De overheidsopdracht Monitoring riverine litter, geselecteerd in 2016, is in 2018 gestart. Er zijn geen nieuwe overheidsopdrachten geselecteerd.

- Er is 1 project afgerond. Dit project richtte zich op onderzoek naar de effecten van de aanwezigheid van nanoplastic- en microplasticdeeltjes op het aquatisch mariene milieu in het Nederlandse deel van de Noordzee. De eindbetaling heeft plaatsgevonden.

- In 2018 waren er 6 lopende overheidsopdrachten.

Technische Bijstand
Voor het EFMZV is in verordening 508/2014 in artikel 78 bepaald dat technische bijstand op initiatief van de lidstaat subsidiabel is tot een maximum van 6% van het totale bedrag voor het operationele programma (OP). In het Operationeel Programma is €7.730.870 euro opgenomen voor technische bijstand. Hiervan komt €4.980.000 uit het Europese budget en €2.750.870 uit het nationale budget. Er loopt één project onder technische bijstand, namelijk Uitvoering Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij. Doel van deze opdracht is het EU-conform uitvoeren van subsidieregelingen en overheidsopdrachten.

Werkzaamheden die hier onder vallen zijn onder meer het inrichten van de uitvoeringsketen EFMZV en uitvoeringstaken van het EFMZV, met name de selectie van projecten, managementverificaties en verantwoording. Technische bijstandsmiddelen zijn ook beschikbaar gesteld voor de werkzaamheden van de Certificeringsautoriteit en Auditautoriteit. Activiteiten binnen deze opdracht zijn in lijn met Verordening 1303/2013 artikel 59 lid 1. De opdracht sluit tevens aan op het Operationeel Programma, waarin wordt aangegeven hoe de middelen voor technische bijstand worden besteed. In 2018 zijn de activiteiten conform de opdracht uitgevoerd. Tot en met 2018 is een bedrag van €5.257.204,06 gedeclareerd, zijnde 68% van het totaal beschikte bedrag voor technische bijstand.

3.2 Resultaat-, output- en financiële indicatoren voor het EFZMV

Gegevens voor resultaat- en outputindicatoren staan in de bijlage. Tabel 1 geeft de resultaatindicatoren weer. Hier is tot op heden nog weinig over te rapporten, omdat veel projecten nog niet zijn afgerond en hun effect nog niet meetbaar is. Het is duidelijk dat de openstelling Jonge Vissers heeft bijgedragen aan specifieke doelstelling 4 van Unieprioriteit 1 (Versterking van het concurrentievermogen en de rendabiliteit van visserijondernemingen, waaronder die van de kleinschalige kustvisserij, en verbetering van de veiligheid en de arbeidsomstandigheden). In de visserij zijn dankzij de investeringen uit het EFMZV tot en met 2018 36 voltijd banen behouden.

Verder kunnen er geen constateringen worden gemaakt met betrekking tot resultaten en hun bijdrage aan specifieke doelstellingen.

Tabel 2 geeft de resultaten op outputindicatoren weer. Alleen Unieprioriteit 1 heeft haar mijlpaal niet behaald, mede vanwege het uitblijven van een openstelling op basis van artikel 38. Er zijn 4 projecten geselecteerd, dat zijn er 2 te weinig om de mijlpaal te behalen. De overige Unieprioriteiten hebben voldaan aan het vooraf gestelde aantal te selecteren projecten.

Tabel 3 geeft de financiële indicatoren weer. Hieruit valt op te maken dat de financiële mijlpalen voor 2018 op Unieprioriteiten 2 en 5 niet gehaald zijn. Voor beide Unieprioriteiten is te weinig gecommitteerd om de mijlpaal überhaupt te kunnen halen. Beide Unieprioriteiten zijn te afhankelijk van potentiële aanvragers die een voorstel indienen. Ook de snelheid waarmee projecten worden uitgevoerd en (daarmee samenhangend) de uitgaven die worden gedaan hebben hier grote invloed op.

In algemene zin kan gesteld worden dat door vertraging van de start van het EFMZV programma er een achterstand is opgelopen in het kunnen selecteren van projecten, waardoor er niet tijdig declaraties ingediend konden worden om de financiële mijlpaal voor alle UPs's te halen.

In tabel 4 zijn de financiële gegevens te vinden met betrekking tot committering van de EFMZV gelden en ingediende declaraties. Tot slot zijn in tabel 5 de kosten van buiten het programmagebied uitgevoerde acties opgenomen. Tot en met 2018 zijn er nog geen kosten buiten het programmagebied gemaakt.

4. Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma en genomen corrigerende maatregelen.

4.1 Maatregelen die zijn genomen om aan de ex-antevoorwaarden te voldoen

Op het moment van indiening van het Operationeel Programma "Duurzaam Vissen voor de Markt" is aan alle ex-ante voorwaarden voldaan.

4.2 Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma en de genomen corrigerende maatregelen

Er is geconstateerd dat het aantal uit openstellingen geselecteerde concrete acties achterblijft bij de verwachtingen. Dit komt met name door het tegenvallende aantal concrete acties binnen Unieprioriteit 1. De vraag naar innovatieprojecten blijft achter bij de verwachting. Er is geen openstelling geweest onder artikel 38, waaruit duurzame investeringen gesubsidieerd kunnen worden, wat er mede voor zorgt dat het aantal projecten achterblijft. Er is besloten hier geen openstelling voor uit te zetten vanwege de zeer beperkte mogelijkheden om duurzame investeringen te financieren. De producten waar vanuit de sector behoefte aan was en vanuit artikel 38 gefinancierd konden worden, bleken dusdanig kleinschalig van aard, dat een subsidieregeling hier niet nodig voor werd geacht. Verder was de verwachting ten tijde van het opstellen van het Operationeel Programma dat innovaties die voort zouden komen uit projecten onder artikel 39, en openstellingen onder het EFMZF, producten zouden opleveren die voor de hele sector beschikbaar zouden kunnen worden gesteld met subsidie onder artikel 38. Deze verwachting is echter niet uitgekomen.

Om factoren te achterhalen die van invloed zijn op de prestaties van het programma zijn herhaaldelijke gesprekken met diverse vertegenwoordigers van de visserij sector gevoerd. In deze gesprekken zijn meerdere oorzaken benoemd, zowel belemmeringen die ervaren worden vanuit de mogelijkheden van de regeling als macro-economische omstandigheden.

Vanuit regelgeving spelen de volgende omstandigheden een rol:

- Potentiële begunstigden uit de visserij vinden het lastig om een projectplan uit te voeren zoals van te voren is vastgelegd; de dagelijkse praktijk wijkt dusdanig af van planvorming, dat het risico bestaat dat het plan anders ten uitvoering komt. Daardoor bestaat de kans op terugvordering van subsidie. Specifiek voor innovatietrajecten geldt dat er in de uitvoering ruimte nodig is om te experimenteren en er ruimte moet zijn voor *trial en error*, wat door strakke regelgeving belemmerd wordt. Dit vormt een belemmering bij het indienen van een voorstel;
- Administratieve lasten om subsidie te verantwoorden worden in toenemende mate als belemmerend ervaren, met name het goed bijhouden en vastleggen van een urenadministratie. De onderbouwing/bewijslasten zijn in de aanvraagfase bewust door de MA vergroot, om meer en gedetailleerdere informatie van subsidieaanvragers te ontvangen die aansluit bij striktere en duidelijker regelgeving ten opzichte van het EVF. Dit is gedaan om helderheid te creëren voor alle betrokkenen en het risico op terugvordering van verleende subsidie te beperken. De animo om subsidie aan te vragen is door de uitgebreidere administratievere lasten wel gedaald, al levert dit meer zekerheid op in een toegekend stadium;
- De voorinvestering die nodig is voor organisaties om een gedetailleerd projectplan te schrijven, wordt als fors ervaren en vormt voor sommige organisaties een financieel risico wanneer het project geen doorgang vindt;
- Het delen van uitkomsten op het gebied van innovatie met de sector en concullega's is niet wenselijk, het kan juist het concurrentievoordeel wat is ontstaan door deelname aan een innovatief project teniet doen.

Vanuit macro-economische omstandigheden spelen de volgende factoren een rol:

- Door gunstige rendementen (o.a. door lage brandstofkosten) en een gunstige visstand lijkt er weinig noodzaak en behoefte vanuit de sector om te innoveren;
- Innovatie lokt vaak jonge, startende bedrijven die met nieuwe toepassingen de markt willen betreden, zo ook in de aquacultuur. Er is binnen Unieprioriteit 2 dan ook een grote belangstelling te zien in het aantal aanvragen. Startende ondernemingen hebben echter vaak niet de middelen om cofinanciering op te brengen. Een subsidieregeling waarbij een aanzienlijke cofinanciering wordt gevraagd, wordt daarom niet als voldoende toereikend ervaren vanuit de innovatieve aquacultuur sector. Dit zorgt er enerzijds voor dat potentieel begunstigden afzien van een aanvraag, anderzijds dat een aanvraag wordt afgekeurd vanwege een te lage financiële draagkracht van de (één van de) aanvrager(s).

Ook overige factoren spelen een rol:

- De visserijsector is voor een groot deel georganiseerd als maatschap: vissers ervaren een risico op inkomstenderving wanneer zij meedoen met een (potentieel niet rendabele) innovatie aan boord. Dit kan leiden tot inkomstenderving en daarom

wordt afgezien van deelname aan een vaart waarop innovatie toepassingen worden uitgeprobeerd.

- Verder is het signaal opgepikt vanuit sectorvertegenwoordigers dat zij te weinig betrokken zijn bij het creëren van openstellingen met voldoende relevantie voor uitdagingen waar zij tegenaan lopen. Tegelijkertijd is het proces om te komen tot een openstelling een zorgvuldig proces, waarin marktontwikkelingen, praktische overwegingen, wet- en regelgeving en belang van de sector in mee wordt genomen. Via iteratieve processen wordt in nauwe samenwerking besloten hoe een nieuwe openstelling eruit komt te zien. Ondanks deze zorgvuldigheid blijft de ervaring dat openstellingen niet altijd aansluiten.

In 2016 werd de ondermaatse mate van kwaliteit van aanvragen nog als oorzaak benoemd voor het tegenvallende aantal geselecteerde projecten. Anno 2018 kan geconcludeerd worden dat de kwaliteit van de aanvragen is toegenomen. Mogelijk hangt dit samen met het beter weten te vinden van de RVO helpdesk door aanvragers om vooraf projectideeën te toetsen met de quick-scan die RVO biedt.

Ook ontwikkelingen op het gebied van ruimtelijke ordening en regelgeving zijn van invloed op de uitvoering van het programma:

- Op dit moment staat de visserijsector onder druk als gevolg van verschillende ontwikkelingen: de aanlandplicht, het verbod op de pulsvisserij, de Brexit, de ontwikkeling van windenergie op de Noordzee en de aanwijzing van natuurgebieden. De onzekerheid die deze ontwikkelingen met zich meebrengen, leidt ertoe dat de visserijsector een afwachtende houding aanneemt en weinig genegen is tot innovatie of het doen van investeringen.
- Een aantal van deze ontwikkelingen is de afgelopen maanden in een stroomversnelling geraakt. Het verbod op de pulsvisserij is van april 2019. Daarnaast wordt deze zomer een Noordzeeakkoord gesloten waarin een besluit zal worden genomen over de ruimtelijke ordening op de Noordzee de komende jaren. Ook dient een deel van het budget gereserveerd te blijven voor een steunmaatregel voor vissers die vanwege een Brexit hun toegangsrechten kunnen verliezen tot de wateren van het VK. Deze ontwikkelingen hebben een de sterke doorwerking op de uitvoering van het programma. Door de genoemde onzekerheden is het voor de beheersautoriteit tot op heden niet mogelijk geweest om concrete maatregelen te nemen. Een aantal ontwikkelingen zullen in de komende periode eerst dienen uit te kristalliseren. In de maanden na de vaststelling van dit jaarverslag zal worden gewerkt aan een actieplan om de uitvoering van het programma te verbeteren.

5. *Informatie over ernstige inbreuken en corrigerende maatregelen*

In 2018 zijn er geen subsidieaanvragen beoordeeld waarbij is geconstateerd dat een deelnemer een ernstige inbreuk als bedoeld in artikel 10, lid 1 Vo. (EU) nr. 508/2014 heeft begaan. Daardoor zijn er geen aanvragen die niet ontvankelijk zijn verklaard voor subsidie. Daarnaast zijn er voor de geselecteerde concrete acties geen constateringen geweest dat een marktdeelnemer de verplichtingen uit artikel 10, lid 2 Vo. (EU) nr. 508/2014 niet heeft nageleefd.

6. *Informatie over de maatregelen die zijn genomen ter naleving van artikel 41, lid 8*

Artikel 41 is niet opgenomen in het Operationeel Programma van Nederland. Daarom is dit onderdeel niet van toepassing.

7. *Informatie over de maatregelen die zijn genomen om de bekendmaking van de begunstigden te waarborgen*

7.1 Publicatie op het web

In 2018 is de lijst met geselecteerde concrete acties 3 maal geüpdatet. De lijst wordt gepubliceerd op www.rvo.nl, op de pagina 'resultaten operationeel programma'. Via deze pagina wordt ook andere informatie gegeven over de resultaten van het programma, zoals de jaarverslagen en is een verwijzing opgenomen naar *Europa om de Hoek*. Dit is het gezamenlijk platform voor alle ESI-fondsen, hier staan alle EFMZV-projecten op.

8. *Activiteiten in verband met het evaluatieplan en samenvatting van de evaluaties.*

In 2019 heeft een evaluatie plaatsgevonden over de periode 2014-2018. Doelstelling van deze evaluatie was onder meer inzichtelijk maken in welke mate de gestelde mijlpalen voor 2018 zijn bereikt en welke maatregelen genomen kunnen worden om bij te sturen op het resultaat. De evaluatie is aanbesteed aan BakerTilly, in samenwerking met ERAC. ERAC heeft met belanghebbende organisaties uit de visserijsector interviews afgenomen om de fondsontwikkelingen te kunnen plaatsen in o.a. de economische omstandigheden in de visserijsector, de beleving en ervaring van aanvragers over gebruik van het fonds, de resultaten die tot nu toe zijn geboekt en welke aspecten vanuit het fonds en specifieke maatregelen voor verbetering vatbaar zijn. De geïnterviewde organisaties zijn de WUR, de Nederlandse Vissersbond, het Ministerie van I&W, de Milieufederatie, het Nederlands Visbureau, Visned, RVO, het Ministerie van LNV en de Good Fish Foundation. De resultaten van deze interviews zijn verwerkt om de voortgang van het fonds en de mijlpalen te duiden. Specifiek in paragraaf 4.2 en in paragraaf 11.1 is de output verwerkt ter duiding van de kwantitatieve analyses.

De afdelingen die binnen het LNV en de RVO bij het EFMZV betrokken zijn hebben in april 2019 een evaluatiebijeenkomst gehouden om de voortgang van het fonds te bespreken. Het doel van deze bijeenkomst was om te kijken in hoeverre de doelstellingen van het fonds bereikt worden en welke mitigerende maatregelen er genomen kunnen worden. Daarbij is gekeken naar behaalde mijlpalen en doorgekeken naar te behalen streefwaarden voor 2023. Algemeen wordt geconcludeerd dat de professionaliteit van aanvragers en begunstigden omhoog is gegaan bij het EFMZV ten opzichte van het EVF. Het systeem verloopt, op basis van audits tot nu toe, naar behoren. Als gevolg van het beleid zijn er in deze programmaperiode tot nu toe minder, maar wel robuustere projecten. Er wordt strenger beoordeeld waardoor meer aanvragen worden geweigerd dan onder het EVF het geval was. Geselecteerde projecten worden nu wel beter uitgevoerd en beter verantwoord door begunstigden.

Specifiek zijn de volgende signalen besproken:

- Er zijn signalen van twijfel ontvangen over de continuïteit van de lopende projecten binnen de Samenwerkingsprojecten Wetenschap en Visserij openstelling 2017-II. Deze projecten zijn sterk afhankelijk van deelname van vissers, er heerst onzekerheid of hun interesse om deel te nemen zal blijven naar aanleiding van de ontwikkelingen omtrent de puls en andere problemen waar vissers tegen aan lopen.
- De animo voor de Jonge Vissers regeling lijkt af te nemen. Waar in het begin van de programmaperiode het aantal aanvragen hoger was dan verwacht (5 in 2015 en 6 in 2016), loopt het aantal aanvragen af (3 in zowel 2017 als in 2018). Over het geheel genomen presteert de regeling nog steeds boven verwachting.

Per Unieprioriteit is besproken of en zo ja er maatregelen genomen moeten worden om de streefdoelen voor 2023 te behalen:

Unieprioriteit 1
Het streefdoel van 60 projecten is niet meer haalbaar voor 2023. Dit komt onder andere omdat artikel 38 niet is opengesteld. Het gebruik van maatregelen onder artikel 39 (innovatieprojecten) blijft achter bij de verwachtingen. In het geval van de inzet van een Brexit compensatiefonds ingevolge een 'no-deal' Brexit zal de uitputting van UP1 flink omhoog gaan. Het is echter nog afwachten hoe en wanneer de Brexit plaatsvindt.
Te overwegen maatregelen:

- Het prestatiekader meer inzetten op specifieke doelstelling 1.5 in plaats van 1.1;
- Budget verschuiven naar UP2 of UP5.

Unieprioriteit 2
Het streefdoel van 13 projecten voor 2023 is realistisch. Er zijn al 7 projecten geselecteerd (tot en met 2018) en er komt nog een openstelling. Ook de gecommitteerde middelen lopen volgens planning. Er wordt niet voorzien dat er verdere sturing en acties nodig zijn om de doelen te behalen. Het algemene beeld is dat de uitvoering van deze unieprioriteit goed verloopt. Desalniettemin is de financiële mijlpaal 2018 niet gehaald. Als oorzaak is met name de vertraagde start van het programma aan te wijzen. Daarnaast betekent de inzet op innovatieprojecten dat er in het algemeen een langere opstart- en uitvoeringstermijn is, zodat er niet snel sprake is van werkelijke uitgaven. De sturingsmogelijkheden om de mijlpaal financiële indicator alsnog te halen waren hierdoor zeer beperkt. De versnelling van het aantal openstellingen kon dan ook niet voorkomen dat de financiële mijlpaal niet werd gehaald.

Unieprioriteit 3
Het streefdoel van 2 projecten voor 2023 is al gehaald. Wel is het van belang om nog een laatste overheidsopdracht te selecteren voor 2020, 2021 en 2022 voor datacollectie. Er wordt overwogen om alle prestatiereserves naar UP3 over te hevelen en aan datacollectie te committeren, omdat daar tot nu toe de grootste uitputting is behaald.

Unieprioriteit 5
Het streefdoel van 6 projecten is al gehaald. Er zijn 6 projecten geselecteerd en er komt nog een openstelling onder artikel 68 aan. Wanneer deze openstelling even populair blijkt als de eerdere openstelling onder dit artikel, wordt het budget dat beschikbaar is voor UP5 overtekent. Het algemene beeld is dat de uitvoering van deze unieprioriteit goed verloopt. Desalniettemin is de financiële mijlpaal 2018 niet gehaald. Als oorzaak is met name de vertraagde start van het programma aan te wijzen. Ook hier geldt dat er beperkte sturingsmogelijkheden zijn omdat het om meerjarige projecten gaat met een opstarttermijn.

Unieprioriteit 6
Hier zijn 2 projecten geselecteerd. De streefwaarde van 3 projecten wordt alleen gehaald als I&W nog een project onder doelstelling 6.1 selecteert.

Voorlopige conclusie: Van UP1 moeten de streefdoelen naar beneden worden aangepast. Van de overige UP's zijn de streefdoelen al behaald, of met grote waarschijnlijkheid haalbaar

voor 2023. Voor deze UP's kan worden overwogen de streefdoelen juist naar boven aan te passen in afstemming op huidige realisatie en reële verwachtingen voor de nog volgende uitvoeringsjaren.

9. Publiekssamenvatting

De Europese Unie en de Nederlandse overheid willen met het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) bijdragen aan de verwezenlijking van het nieuwe Gemeenschappelijk Visserijbeleid. Het EFMZV heeft een looptijd van 2014 tot en met 2020. Iedere EU-lidstaat krijgt een deel van dit fonds om de vissector te steunen.

De plannen van Nederland zijn vastgelegd in het Operationeel Programma "Duurzaam Vissen voor de Markt". Nederland zet in op drie thema's: invoering aanlandplicht, verdere verduurzaming van de visserij- en aquacultuur en verbetering van de rendementen in de visserij en aquacultuurketen. De plannen uit het Operationeel Programma zijn gebaseerd op de Europa 2020 strategie, het Gemeenschappelijk Visserij Beleid (GVB), het Geïntegreerd Maritiem Beleid (GMB) en de ex ante evaluatie.
Deze publiekssamenvatting geeft een beknopt overzicht van de activiteiten die zijn uitgevoerd in 2018 en belangrijke mijlpalen die zijn behaald.

Het EFMZV kent in Nederland een totale omvang van ruim € 128 miljoen euro. Hiermee worden over 5 geselecteerde Unieprioriteiten projecten en investeringsvoorstellen uit de markt (door middel van openstellingen) en overheidsopdrachten gesubsidieerd. In de jaren tot en met 2018 is 59% van het totale budget gecommitteerd en 24% van het budget is gedeclareerd bij de EU. Het budget is besteed aan 125 geselecteerde voorstellen.

Per Unieprioriteit volgen de belangrijkste ontwikkelingen uit 2018.

<u>Unieprioriteit 1 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat.</u>

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2018 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- De openstelling Jonge Vissers is bedoeld om vissers jonger dan 40 jaar financieel bij te staan bij de aanschaf van een eerste vissersvaartuig. Deze openstelling komt jaarlijks terug. In 2018 zijn er 3 aanvragen ingediend. Betalingen uit 2016 en 2017 voor investeringen uit deze openstelling zijn afgerond.

- De openstelling Toegevoegde Waarde kende 88 aanvragen in 2018. Hiervan zijn er tot 2019 40 toegekend. Mogelijk worden er in 2019 meer aanvragen goedgekeurd, hierover wordt nog besloten.

- Van de openstelling Partnerschappen is nog niet bekend hoeveel aanvragen ontvangen zijn. In 2019 wordt besloten welke ingediende voorstellen toegekend worden. De overheidsopdracht Voortzetting Project Kenniskringen is afgerond.
    - In 2018 zijn 5 projectaanvragen onder de regeling Samenwerkingsprojecten wetenschap en visserij 2017 II goedgekeurd.
    - Verder zijn er nog 2 overheidsopdrachten en 3 projecten uit openstellingen die in 2018 zijn voortgezet.

- De openstelling Innovatie Rendement sloot net na de jaarwisseling. Het is daarom nog niet bekend hoeveel aanvragen zijn ingediend en hoeveel aanvragen zijn goedgekeurd.
    - In 2018 zijn 2 projectaanvragen onder de regeling Innovatie Rendementsverbetering Visserij 2017 goedgekeurd.

- Onder artikel 37 heeft één overheidsopdracht haar activiteiten afgerond, namelijk Uitzetten glas en pootaal 2016. Deze is goedgekeurd in 2015. De eindbetaling vindt in 2019 plaats.

Onder artikel 39 lopen 4 projecten aanlandplicht.

Unieprioriteit 2 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat.

De basis voor de verwezenlijking van deze uniprioriteit is het Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur. Met betrekking tot deze unieprioriteit wil Nederland zich inzetten voor de intensivering van technologische ontwikkeling, innovatie en kennisoverdracht van de aquacultuursector. Binnen deze unieprioriteit heeft in 2018 de volgende activiteit plaatsgevonden. De regeling Innovatie Aquacultuur is bedoeld om innovaties in de aquacultuur te bevorderen waarbij de verschillende aspecten van duurzaamheid worden meegewogen. In 2018 zijn 5 aanvragen ingediend voor deze openstelling. Er zijn in 2018 twee aanvragen afgewezen, voor de overige drie wordt in 2019 een beslissing genomen. 7 projecten die in 2017 zijn geselecteerd liepen door in 2018.

Unieprioriteit 3 uitvoering van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid

Er zijn geen nieuwe overheidsopdrachten geselecteerd in 2018 onder deze Unieprioriteit. Wel zijn 2 projecten afgerond, namelijk *Basis op Orde VIRIS3 – Onderstroom. Fase 1: vooronderzoek* en *Overdracht taken en systemen vangstregistratie van de NVWA en RVO-VIR. Fase 1: Vooronderzoek.* Het vooronderzoek van Basis op Orde VIRIS3 omvatte een grondige analyse van de VIRIS3 functionaliteit en heeft voldoende input opgeleverd om een gedetailleerd projectplan te kunnen schrijven voor het uitvoeringsproject van de fundamentele datamodel optimalisatie (met bijbehorende functionaliteit) en de migratie van VIRIS3 naar een ander systeemsoftware platform. De Overdracht van taken en systemen vangstregistratie van de NVWA en RVO-VIR had tot doel inzicht te krijgen in de status quo van de over te dragen taken en systemen en daarbij de financiële en organisatorische consequenties van de overgang in beeld te krijgen. Het project heeft dit afdoende in beeld weten te brengen.

De activiteiten binnen datacollectie Visserij 2014-2016 zijn afgerond en die van Datacollectie 2017-2019 lopen nog. Ook van 4 overheidsopdrachten binnen controle en handhaving lopen de activiteiten volgens planning door in 2018.

Tot slot zijn er in 2018 2 overheidsopdrachten ingetrokken.

Unieprioriteit 5 bevorderen van afzet en verwerking

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2018 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- De regeling Productieplannen stond open van 1 augustus tot 31 augustus. Er zijn 10 aanvragen ingediend, deze zijn allemaal goedgekeurd.

- Van de regeling Productieplannen zijn in 2017 tien projecten goedgekeurd. Deze zijn allemaal in 2018 afgerond, de eindbetaling heeft plaatsgevonden.

- Onder Afzetbevorderingsprojecten zijn 6 lopende projecten die zijn goedgekeurd in 2017 en in 2018 doorlopen.

Unieprioriteit 6 Geïntegreerd Maritiem Beleid

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2018 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- De overheidsopdracht Monitoring riverine litter, geselecteerd in 2016, is in 2018 gestart. Verder zijn er geen nieuwe overheidsopdrachten geselecteerd.

- Er is 1 project afgerond. Dit project richtte zicht op onderzoek naar de effecten van de aanwezigheid van nanoplastic- en microplasticdeeltjes op het aquatisch mariene milieu in het Nederlandse deel van de Noordzee. De eindbetaling heeft plaatsgevonden.

In 2018 zijn er 6 lopende overheidsopdrachten.

Technische bijstand.
Er loopt één project onder technische bijstand, namelijk Uitvoering Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij. Doel van deze opdracht is het EU-conform uitvoeren van subsidieregelingen en overheidsopdrachten. Werkzaamheden die hier onder vallen zijn onder meer het inrichten van de uitvoeringsketen EFMZV en uitvoeringstaken van het EFMZV, met name de selectie van projecten, managementverificaties en verantwoording. Technische bijstandsmiddelen zijn ook beschikbaar gesteld voor de werkzaamheden van de Certificeringsautoriteit en Auditautoriteit. In het Operationeel Programma is €7.730.870 euro opgenomen voor technische bijstand. Hiervan komt €4.980.000 uit het Europese budget en €2.750.870 uit het nationale budget. Tot en met 2018 is een bedrag van €5.257.204,06 gedeclareerd, zijnde 68% van het totaal beschikte bedrag voor technische bijstand.

Mijlpalen 2018
In het Operationeel Programma zijn per Unieprioriteit mijlpalen voor 2018 opgenomen. Per UP is een mijlpaal vastgesteld voor het aantal geselecteerde projecten én de een financiële indicator, die uitgaat van gedeclareerde kosten per UP. Gelet op het aantal geselecteerde projecten is de mijlpaal alleen voor UP 1 niet gehaald. De mijlpaal van 2018 is uitgegaan van 6 projecten, dit zijn er uiteindelijk 4 geworden. Dit heeft te maken met een gebrek aan aanvragen voor innovatieprojecten, door belemmeringen in de uitvoering van projecten en de gunstige economische omstandigheden in de visserijsector. Ook is ten tijde van het opstellen van het OP rekening gehouden met het openstellen van een investeringsregeling. Er werden onvoldoende kansen gezien om deze in de uitvoering van het programma open te stellen. Er wordt nagedacht over andere mogelijkheden binnen Unieprioriteit 1, waaronder een compensatie regeling voor de Brexit. De overige mijlpalen zijn wel behaald.

De financiële indicator is voor UP 2 en UP 5 niet behaald. Waar UP 3 en UP 6 boven verwachting hebben gepresteerd (geselecteerde projecten uit overheidsopdrachten), zijn de totaal gedeclareerde bedragen voor UP 2 en UP 5 met respectievelijk 36% en 38% ver onder de verwachtingen gebleven. Dit hangt deels samen met de vertraging die is opgetreden bij de start van het programma en dat de eerste projecten onder deze UP's pas in 2017 zijn geselecteerd.

10. Verslag over de uitvoering van de financieringsinstrumenten

Op dit moment is er geen financieringsinstrument. Er is op het moment geen aanleiding om aan te nemen dat er een financieringsgat bestaat in de markt. De vraag naar financiering wordt zowel vanuit publieke als private partijen afdoende aangeboden.

Deel B

11. Beoordeling van de uitvoering van het operationeel programma

11.1 Beoordeling van de gegevens en van de vooruitgang die is geboekt bij de verwezenlijking van de doelstellingen van het programma

Unieprioriteit 1 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat.

- 1(a) De beperking van de impact van de visserij op het maritiem milieu, met inbegrip van, voor zover mogelijk, het voorkomen en beperken van ongewenste vangsten. Maatregelen: Art (37), Art (38), Art (39), Art (44.1c)

Openstellingen: Innovatieprojecten duurzame visserij, Aanlandplichtinnovatieprojecten en overheidsopdracht uitzetten glasaal.

Om innovatieve vismethoden en processen gericht op de aanlandplicht en de verdere verduurzaming van de (garnalen) visserij te stimuleren, is onder Artikel 39 in 2015 de openstelling Aanlandplichtinnovatieprojecten opengesteld. Deze regeling is opgesteld om de Nederlandse vissersvloot bij te staan bij het faciliteren van de aanlandplicht. Vanuit het EFMZV is ingezet op verdere ontwikkeling van meer selectieve vistuigen, waaronder de pulstechniek. Er zijn 4 projecten ingediend en deze zijn allemaal toegekend. De aanlandplichtprojecten worden uitgevoerd door kotters, die tijdens testreizen netinnovaties uitproberen die het mogelijk maken om selectiever te kunnen vissen. Hiermee wordt geprobeerd marktwaardige vis te scheiden van niet-marktwaardige vis. Vooralsnog zijn de eerste praktijktesten positief.

In 2017 is de openstelling Innovatieprojecten duurzame visserij opengesteld. Hierbinnen zijn 3 aanvragen ingediend, 1 hiervan is daadwerkelijk toegekend. Dit project kan echter niet starten omdat er een pulsontheffing voor nodig is die nooit afgegeven zal worden gezien het in 2019 aangenomen Europese verbod op pulsvisserij. Ook is er een overheidsopdracht geselecteerd in 2015 met betrekking tot het uitzetten van glas- en pootaal. De activiteiten binnen dit project zijn inmiddels afgerond.

Hoewel de visserijsector genoeg redenen tot innoveren benoemt (o.a. verbeteren van de vangsten, verlagen van het brandstofverbruik, het voldoen aan de eisen van een keurmerk, het verhogen van de vangstkwaliteit en het verlagen van de bodemberoering), blijven de innovatieregelingen achterlopen bij de verwachtingen. Het is op voorhand onzeker of een experiment echt iets oplevert. Omdat verlies (o.a. ook het verlies door minder vangst) niet gecompenseerd wordt, is het minder aantrekkelijk voor vissers in een maatschap om aan een subsidieproject deel te nemen. Ook de kwantitatieve analyse die voorafgaand aan een project gedaan moet worden werkt belemmerend. Alles wordt vooraf ingekaderd in een projectplan, als naderhand de planning afwijkt, moet er een wijzigingsverzoek komen en dat brengt extra administratieve lasten met zich mee.

Het deelnemen aan innovatieve experimenten middels testreizen kan leiden tot visverlet (mislopen van visvangst) en dus omzet. Gezien de stijgende prijzen van vaartuigen en vistuig brengt dit extra financiële risico's met zich mee. Ook sluit de verplichting om van te voren

aan te geven welke kotters ingezet worden tijdens een project lastig aan bij de praktijk omdat dit van te voren niet gepland kan worden. De rapportage verplichtingen (inclusief wetenschappelijke verantwoording) worden door vissers tevens als een te grote verantwoordingslast ervaren.

- 1 (d) De bevordering van het concurrentievermogen en de levensvatbaarheid van ondernemingen in de visserijsector.

Maatregelen: Art (31), Art (42), Art (44.2 en 44.e)

Openstellingen: Jonge Vissers, Toegevoegde Waarde

De regeling Jonge Vissers wordt sinds 2015 elk jaar opengesteld. Tot en met eind 2018 zijn er in totaal 17 aanvragen ingediend. Dit heeft de verwachtingen van 5 aanvragen aan het begin van de programma periode ruimschoots overtroffen. Tot en met 2017 zijn 9 aanvragen toegekend en deze zijn inmiddels ook afgerond. Over 1 aanvraag wordt in 2019 beslist.

In 2018 is onder Artikel 42 een nieuwe regeling gelanceerd: Toegevoegde Waarde. Hiermee is het mogelijk om investeringen die waarde toevoegen aan visserijproducten steunen. Om te bepalen welke productiemiddelen relevant zijn, is bij de visserijsector opgehaald welke investeringen aan boord nuttig zijn om vis te verwerken. Op basis van deze rondgang is een lijst opgesteld met subsidiabele investeringen waar vissers subsidie voor konden krijgen. Deze benadering heeft tot relatief veel aanvragen geleid. Er zijn 88 aanvragen ingediend, waarvan er 40 zijn toegekend.

- 1(e) Het bieden van ondersteuning voor de intensivering van technologische ontwikkeling, innovatie, met inbegrip van het vergroten van energie-efficiëntie, en kennisoverdracht.

Maatregelen: Art (26), Art (28), Art (44.3)

Openstellingen: Samenwerkingsprojecten wetenschap en visserij (SAWEVI), en rendementsverbeteringsprojecten.

In 2017 is de openstelling SAWEVI twee keer opengegaan, in 2018 eenmaal. Over deze periode zijn 14 voorstellen ingediend met een totale omvang van € 11 miljoen. 8 voorstellen uit 2017 zijn goedgekeurd, hier is € 5,2 miljoen euro voor verleend. Over 2018 zijn deze gegevens nog niet bekend.

Alle 7 Rendementsverbeteringsprojecten die in 2016 zijn ingediend, zijn afgewezen. In 2017 zijn 5 aanvragen ingediend en zijn er 2 toegekend. Over 2018 zijn de gegevens nog niet bekend. In 2016 werd vastgesteld dat het belangrijkste knelpunt is dat individuele ondernemingen niet konden aanvragen. De subsidiemodule is eind 2018 wederom opengesteld, ditmaal met de wijziging dat individuele bedrijven wel konden aanvragen.

Algemene bevinding is dat de interesse in Unieprioriteit 1 laag is. Het aantal aanvragen is achtergebleven bij de verwachtingen. Daaraan ligt ten grondslag dat de sector er economisch goed voorstaat. Ten tijde van het opstellen van de ex-ante voor het Operationeel Programma zijn een aantal aannames gemaakt in de SWOT analyse en stond

de sector er economisch minder goed voor. O.a. omdat de marges verruimd zijn, de brandstofkosten zijn gedaald en de visstand goed op peil is ervaart de sector weinig prikkels om te innoveren. Tegelijkertijd zijn er ontwikkelingen gaande die de sector meer richting innovatie bewegen. De aanstaande Brexit en windparken op zee (schaarste aan ruimte op het water), concurrentie van aquacultuur en het verbod op de pulsvisserij zetten mogelijk aan tot het ontwikkelen van innovatieve bedrijfsmodellen. De innovatieregelingen onder Unieprioriteit 1 zouden gericht kunnen worden op steun aan vissers die hun verdienmodel toekomstbestendiger willen maken.

Tevens speelt mee dat niet elke ondernemer bereid is om kennis te delen en de hoge tarieven die betaald moeten worden aan onderzoeksinstellingen, gezien er een universiteit betrokken moet worden om projecten te valideren. Hierbij speelt ook mee dat er weinig alternatieven zijn voor de WUR als wetenschappelijke instelling, waardoor de prijs hoog blijft. Ook hecht de visserijsector weinig belang aan de vroege betrokkenheid van wetenschappers bij een project. Zij zijn van mening dat zij in staat zijn om iets nieuws uit te vinden en dat een project eerst goed moet draaien voordat er wetenschappers bij betrokken worden voor wetenschappelijke validatie. Vanuit de wetenschap is de behoefte wel aanwezig om in een vroeg stadium deel te nemen aan het project.

<u>Unieprioriteit 2 Bevordering van een ecologisch duurzame, hulpbronefficiënte, innovatie, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur</u>

De selectie van maatregelen van Unieprioriteit 2 is gebaseerd op het Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur. Hierin worden de productie van exclusieve en/of streekproducten en de exploitatie van hoogwaardige kennis en producten in binnen- en buitenland als strategische richtingen benoemd.

- 2(a) Het bieden van ondersteuning voor de intensivering van technologische ontwikkeling, innovatie en kennisoverdracht

Maatregelen: Art(47)

Openstellingen: Aquacultuurinnovatieprojecten

In 2016 is voor het eerst de regeling Innovatie Aquacultuur opengesteld om innovaties in de aquacultuur te bevorderen. Vanwege de complexiteit van de regelgeving bleek het aanzienlijk meer tijd te kosten dan verwacht om de regeling open te stellen. Er zijn dat jaar 10 aanvragen ingediend, waarvan er slecht 2 zijn goedgekeurd. Afwijzingen van voorstellen waren om procedurele redenen, omdat de documenten te laat waren ingediend of omdat voorstellen niet helemaal duidelijk waren. In navolging van 2016 is deze regeling ook in 2017 en in 2018 opengesteld. In deze periode zijn 12 aanvragen ingediend en zijn er 8 goedgekeurd. Er is tevens geconcludeerd dat de kwaliteit van de voorstellen beter zijn geworden met de tijd. In de voorstellen is veel meer aandacht besteed aan specifieke doelstellingen. Ook het feit dat de RVO met potentiële aanvragers om de tafel is gaan zitten, heeft geholpen in het verhogen van de kwaliteit van de aanvragen.

In de aquacultuur valt op dat innovatieregelingen overvraagd worden. De sector kenmerkt zich door veel innovatieve ontwikkelingen. Deze zijn echter soms erg pril in technische ontwikkeling (lage Technology Readiness Levels (TRL)), waardoor de haalbaarheid van de

uitvoering bij de adviescommissie laag scoort. Ook zijn er veel innovatieve initiatieven (zoals op het gebied van organische/biologische aquacultuur) waar projectpartners bij betrokken zijn die financieel niet draagkrachtig genoeg zijn, veelal omdat het jonge, innovatieve bedrijven betreft. Cofinanciering met eigen vermogen is daardoor niet toereikend. Er kan daardoor geen subsidie worden toegekend. De regeling sluit daarom financieel gezien niet aan bij de behoefte van jonge ondernemers in de aquacultuur.

- 2(b) De bevordering van het concurrentievermogen en de levensvatbaarheid van ondernemingen in de aquacultuursector

Maatregelen: Art (48.1a-d,f-h)

Openstellingen: Geen

Onder artikel 48, die de mogelijkheid biedt te investeren in de aquacultuur, is in navolging van de periode 2014-2016 ook in de periode 2017-2018 geen openstelling geweest. Ten tijde van het opstellen van het Operationeel Programma is deze regeling als optie opengehouden. Er is toendertijd geen budget op gezet, omdat het niet waarschijnlijk werd geacht dat er een openstelling op deze regeling zou komen. Daarbij werd het Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur (NSPA) als leidraad gebruikt. Daaruit is geen noodzaak gebleken tot het subsidiëren van investeringen. Het is onwaarschijnlijk dat er nog een openstelling rond deze maatregel komt, temeer omdat een recente wijziging van het NSPA daar geen aanleiding toe geeft.

<u>Unieprioriteit 3 Stimulering van de uitvoering van het GVB</u>

- 3(a) Verbeteren en beschikbaarstelling van wetenschappelijke kennis en verzameling en beheer van gegevens

Maatregelen: Art (77)

Onder deze maatregel zijn tot en met 2018 twee overheidsopdrachten geselecteerd omtrent datacollectie visserij. Het eerste project, Datacollectie Visserij 2014-2016, is inmiddels afgerond. Het tweede project, Datacollectie Visserij 2017-2019 is in 2017 gestart, de activiteiten zijn in 2018 voortgezet. De werkzaamheden in 2017 en 2018 zijn volgens planning en verwachting afgerond. Beide projecten dragen bij aan mariene monitoring die verplicht is onder de Europese datacollectierichtlijn (Richtlijn EU 2017/1004). In 2017 en 2018 zijn geen overheidsopdrachten geselecteerd onder deze maatregel.

- 3(b) Het bieden van ondersteuning voor monitoring, controle en handhaving, het versterken van institutionele capaciteit en efficiënte overheidsdiensten, zonder de administratieve lasten te verhogen.

Maatregelen: Art(76)

Onder deze maatregel waren eind 2018 6 lopende overheidsopdrachten actief, die in 2015 en 2016 zijn geselecteerd. Dit betreft meerjarig lopende IT projecten die gericht zijn op het versterken van de ondersteuning van visserij monitoring, controle en handhaving, het verbeteren van de basis/deelregistraties en het blijven voldoen aan de controle en GVB

eisen op het gebied van internationale visserij gegevensuitwisseling. 2 Projecten zijn inmiddels afgerond binnen de gestelde termijn, de doelstellingen zijn gehaald.

In 2017 en 2018 zijn geen nieuwe overheidsopdrachten geselecteerd.

Unieprioriteit 5 Bevordering van afzet en verwerking

- 5(a) De verbetering van de organisatie van de markt voor visserij- en aquacultuur-producten

Maatregelen: Art(66), Art(67), Art(68)

Openstellingen: Productie- en afzetprogramma's, Afzetbevorderingsprojecten

Productie- en afzetprogramma's is een regeling die jaarlijks open wordt gesteld, voor het eerst in 2016. Doel van deze openstelling is om in Nederland gevestigde erkende productieorganisaties (PO's) voor visserijproducten en producentenorganisaties voor aquacultuurproducten te ondersteunen bij voorbereiding van productie- en afzetprogramma's. Bij deze regeling wordt gebruik gemaakt van een lumpsum: voor elk ingediend productie- en afzetprogramma ontvangt de betreffende producentenorganisatie een vast bedrag van € 4.425,-.

Tot en met 2018 zijn er 31 aanvragen ingediend, waarvan er 29 zijn toegekend. 19 projecten zijn afgerond, de eindbetaling heeft plaatsgevonden.

De regeling Afzetbevorderingsprojecten is tot nu toe alleen in 2016 opengesteld. Doel van de regeling is om steun te verlenen voor afzet- en verwerkingsactiviteiten die marktdeelnemers verrichten om de waarde van de visserij- en aquacultuurproducten te maximaliseren. Er is gekozen voor deze openstelling om het mogelijk te maken om de toenemende bijvangsten door de aanlandplicht rendabel af te kunnen zetten. Er zijn 9 aanvragen ingediend in 2016, waarvan er 6 zijn goedgekeurd in 2017. Activiteiten binnen deze projecten zijn in 2018 gecontinueerd.

Voor 2019 wordt een nieuwe openstelling Afzetbevordering voorbereid.

Unieprioriteit 6 Bevordering van de uitvoering van het GMB

- 6 Ontwikkeling en implementatie van het Geïntegreerd Maritiem Beleid

Maatregelen: Art(80.1.b), Art(80.1.c)

Voor het Nederlandse deel van de Noordzee is het realiseren van een goede milieutoestand een belangrijke uitdaging. Nederland zet met het EFMZV in op de ontwikkeling en implementatie van het Geïntegreerd Maritiem Beleid. Overheidsopdrachten die geselecteerd zijn onder Artikel 80 hebben betrekking op zwerfvuil en geluidshinder in mariene omgeving. Tot eind 2018 zijn zeven overheidsopdrachten geselecteerd, waarvan er twee bijdragen aan onderzoek naar geluidshinder en 5 naar zwerfvuil. Vier projecten zijn in 2015 geselecteerd, de overige drie in 2016. In 2017 en 2018 zijn geen nieuwe overheidsopdrachten geselecteerd.

Unieprioriteit 7 Technische Bijstand

Het doel is het EU-conform uitvoeren van subsidieregelingen en overheidsopdrachten door RVO. De uitgevoerde activiteiten binnen deze unieprioriteit zijn in lijn met hetgeen in het Operationeel Programma is omschreven.

11.2 Beoordeling of de geboekte vooruitgang voldoende is om de mijlpalen en streefdoelen uiteindelijk te bereiken, met vermelding van eventuele genomen maatregelen of geplande corrigerende maatregelen

NB. Ten tijde van het opstellen van het Operationeel Programma is voor de te behalen mijlpalen uit het prestatiekader uitgegaan van afgeronde projecten. Middels een wijziging vanuit de Europese Commissie tellen ook geselecteerde projecten die zeer waarschijnlijk worden afgerond mee voor het prestatiekader. In de onderstaande analyse wordt waar van toepassing het aantal geselecteerde projecten vergeleken met het aantal vooraf gestelde afgeronde projecten.

Unieprioriteit 1 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat.

In het prestatiekader zijn voor Unieprioriteit 1 de artikelen 38 en 39 opgenomen. De mijlpalen die hier voor 2018 aan zijn gekoppeld zijn 6 afgeronde projecten en een totaal gedeclareerd bedrag van € 3.580.000. Hieraan is niet voldaan. Er zijn 4 projecten geselecteerd en er is in totaal € 3.199.699 gedeclareerd. Het niet behalen van deze mijlpalen is te wijten aan het gegeven dat er onder artikel 38 geen openstelling is geweest. Er bleek geen animo in de sector om gebruik te maken van een investeringsregeling. Het aantal projecten onder artikel 39 is niet voldoende gebleken.

De streefwaarde die voor 2023 is opgesteld bedraagt 60 afgeronde projecten en een totaal bedrag van € 28.640.000. Gezien de economische ontwikkelingen tot en met 2018 in de visserij sector en het animo om deel te nemen aan innovatie projecten, is het erg onzeker dat deze streefwaarde ook daadwerkelijk gehaald zal worden.

Een van de maatregelen die voor 2019 genomen kan worden is de openstelling van een Brexit compensatie regeling. Of deze regeling daadwerkelijk opengesteld kan worden is mede afhankelijk van het exacte Brexit moment. Andere suggesties zijn een behoeftenonderzoek in de sector naar mogelijkheden om binnen de reikwijdte van artikelen 38 en 39 andere mogelijkheden te bieden in openstellingen (breder bereik, andere normen, grotere projecten, e.d.). Een maatregel buiten UP1 kan zijn het overhevelen van budget naar andere UP's, in lijn met verlaging van de streefdoelen onder UP1 en mogelijk verhoging van streefdoelen onder de UP ('s) waar budget naartoe wordt overgeheveld.

Unieprioriteit 2 Bevordering van een ecologisch duurzame, hulpbronefficiënte, innovatie, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur

Voor Unieprioriteit 2 is enkel artikel 47 opgenomen in het prestatiekader. Er is vanuit gegaan dat in 2018 nog geen projecten zijn afgerond. Ondanks de relatief late openstelling op basis van artikel 47, zijn er toch 7 projecten geselecteerd. De late openstelling heeft echter wel gevolgen gehad voor de financiële mijlpaal. Er is onvoldoende gedeclareerd. Van de beoogde € 750.000 is tot nu toe slechts € 269.903 gedeclareerd.

De streefwaardes voor 2023 bedragen 13 afgeronde projecten met een financiële indicator van € 6.560.000. Er is geen reden aan te nemen dat het aantal projecten niet wordt gehaald. Er is wel twijfel of deze groot genoeg zijn van omvang om de financiële indicator te behalen. Er kan wel beter bij de behoefte van de sector worden aangesloten als er afdoende instrumentarium voor start-ups beschikbaar komt. Mogelijk wordt in 2019 de subsidiedrempel voor innovatieprojecten verder verlaagd, of wordt een afzonderlijke couponregeling of revolverend fonds opgezet om te verzekeren dat de voor deze unieprioriteit beschikbare middelen worden uitgeput. Ook kan onderzocht worden of Artikel 49, lid 1.a in het OP opgenomen kan worden om aquacultuurbedrijven te steunen bij het opstellen van afzet- en bedrijfsstrategieën.

Unieprioriteit 3 Stimulering van de uitvoering van het GVB

In de mijlpaal van unieprioriteit 3 is alleen artikel 77 opgenomen. Zowel de mijlpaal van afgeronde projecten als de financiële mijlpaal is gehaald. Het uitgangspunt voor 2018 was dat er geen projecten zouden zijn afgerond. In totaal zijn eind 2018 2 projecten afgerond. Er is € 21.421.921 gedeclareerd, de mijlpaal was € 12 miljoen. Deze mijlpaal is dus ruimschoots behaald.

De streefwaarde in het prestatiekader voor 2023 is vastgesteld op 2 afgeronde projecten. Hieraan is in 2018 al voldaan. De financiële outputindicator die in 2023 is gesteld bedraagt € 33.344.080,-. Er worden geen belemmeringen voorzien in het niet behalen van deze outputindicator.

Unieprioriteit 5 Bevordering van afzet en verwerking

Voor Unieprioriteit 5 is artikel 68 opgenomen in het prestatiekader. De mijlpaal voor 2018 bedraagt 2 afgeronde projecten, met een financiële indicator van € 800.000 aan declaraties. In totaal zijn tot op heden 6 projecten afgerond. Deze mijlpaal is dus ruimschoots behaald. Eind 2018 is voor slechts € 305.004 gedeclareerd. Deze mijlpaal is tevens niet gehaald.

De streefwaarde voor 2023 van Unieprioriteit 5 is gesteld op 6 afgeronde projecten. Aan deze streefwaarde is reeds voldaan. Hieraan is een financiële outputindicator gekoppeld van € 2.800.000. Of deze indicator behaald gaat worden hangt af van de mogelijkheden om voldoende projecten te selecteren. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat dit niet zal lukken, omdat al meer dan 80% van dit bedrag is gecommitteerd en er voor 2019 een openstelling is voorzien. Daarnaast zijn er ideeën om in te zetten op kleine R&D projecten en haalbaarheidsstudies. Indien de komende openstelling net zo enthousiast wordt ontvangen als de eerste zal het budget dat momenteel onder UP5 is geprogrammeerd niet toereikend zijn voor de vraag.

Unieprioriteit 6 Bevordering van de uitvoering van het GMB
Het prestatiekader voor Unieprioriteit 6 bestaat uit artikel 80.1b. De bijbehorende mijlpalen die zijn opgenomen in het prestatiekader voor 2018 zijn 1 afgerond project en € 400.000 aan declaraties. Beide mijlpalen zijn behaald. Er zijn 2 projecten afgerond en er is voor een totaal van € 531.409 gedeclareerd.

De outputindicator voor 2023 van deze Unieprioriteit is vastgesteld op 3 afgeronde projecten, met een bijbehorende financiële indicator van € 2.152.000. Er zijn geen aanwijzingen dat deze streefdoelen niet behaald gaan worden.

12. Horizontale beginselen van de uitvoering

12.1 Beoordeling van de uitvoering van specifieke maatregelen inzake partnerschap en meerjarig bestuur

Het EFMZV is geïmplementeerd in afstemming met verschillende stakeholders uit de visserij- en aquacultuursector. Bij de keuze van de leden van het Comité van Toezicht zijn de bepalingen uit de Code of Conduct als uitgangspunt genomen. In het Comité zitten vertegenwoordigers van de volgende partners:

- Het Bestuurlijk Platform Visserijgebieden;
- De aanvoer/PO's van de visserij- en aquacultuursector;
- De afzet en verwerking van de visserij- en aquacultuursector;
- De wetenschap (behartigt ook datacollectie);
- De NGO's (behartigt beide horizontale thema's);
- De Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (behartigt controle en handhaving);
- Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (behartigt GMB).

Het CvT wordt telkens vroegtijdig en volledig betrokken bij de evaluaties. Tijdens het eerste overleg van het jaar ontvangt het CvT de conclusies van de jaarlijkse evaluatiebijeenkomst en het jaarverslag over het voorgaande jaar. Dit is ook het moment waarop het CvT het voorgaande jaar evalueert. Deze evaluatie vindt plaats aan de hand van:

- Financiële gegevens (uit het jaarverslag);
- De resultaatindicatoren (uit het jaarverslag);
- Resultaten van kwantitatieve analyse (in voorkomende gevallen);
- De doelstellingen van het fonds.

Verder ontvangt het CvT tijdens de eerste vergadering van het jaar een overzicht van de

evaluatie activiteiten van het voorgaande jaar en de uitkomsten hiervan. Het CvT monitort daarnaast of de MA zich aan het eigen evaluatieplan houdt. Dit plan wordt tijdens het eerste CvT van het jaar telkens meegezonden. De evaluaties die in de periode tot de volgende vergadering zullen plaatsvinden, zullen in het CvT worden aangekondigd.

Een onafhankelijke Adviescommissie adviseert over de kwaliteit van de projectplannen, waarbij naast de algehele kwaliteit van de aanvraag o.a. gelet wordt op mate van innovativiteit en duurzaamheid. De adviescommissie geeft een inhoudelijke beoordeling aan het projectplan en scoort deze. Bij een score boven de 4 wordt gerangschikt en wordt geselecteerd zolang het binnen het budget past.

12.2 Beoordeling van de uitvoering van specifieke maatregelen inzake bevordering van gelijkheid van mannen en vrouwen en non-discriminatie

Gelijke kansen voor man en vrouw en het beginsel van non-discriminatie zijn al sinds jaren beleid van de Nederlandse overheid. Het spreekt dan ook voor zich, dat mannen en vrouwen gelijk behandeld worden, wanneer zij een beroep willen doen op financiering van projecten met middelen uit het EFMZV.

Discriminatie op welke grond dan ook is uit den boze. In het operationele programma wil de Nederlandse overheid het beleid om gelijke kansen te waarborgen continueren. Wanneer potentiële begunstigden subsidie aanvragen, wordt altijd uitgevraagd of niet gediscrimineerd zal worden. In het Operationeel Programma is opgenomen dat wanneer begunstigde niet aangeeft dat niet zal worden gediscrimineerd, dit grond is voor het weigeren van subsidie.

12.3 Beoordeling van de uitvoering van specifieke maatregelen inzake duurzame ontwikkeling

Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen zijn de afgelopen jaren belangrijke maatschappelijke thema's geworden en stellen de visserijsector voor nieuwe uitdagingen. Zoals aangegeven in de strategie, is verduurzaming van de visserij- en aquacultuursector bij het EFMZV de belangrijkste prioriteit. Ruim 72 procent van de EFMZV middelen is bestemd voor milieubescherming en efficiënt gebruik van hulpbronnen (onder thematisch doelstelling 6). De volgende ondernomen acties dragen in meerdere of in mindere mate bij aan duurzame ontwikkeling:

- Uitvoering regeling innovatie aanlandplicht (artikel 39, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Openstelling en uitvoering regeling rendementsverbeteringsprojecten (artikel 26, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Uitvoering opdracht voor uitzet van glasaal (artikel 37, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Uitvoering opdracht pulsonderzoek (artikel 28, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Uitvoering opdracht voortzetting kenniskringen (artikel 28, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Uitvoering openstelling regeling innovatie duurzame visserij (artikel 39 en 44, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Uitvoering openstelling partnerschappen tussen wetenschappers en vissers (artikel 28 en 44, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Openstelling en uitvoering regeling aquacultuurinnovatieprojecten (artikel 47, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Openstelling en uitvoering regeling afzetbevorderingsprojecten (artikel 68, Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Uitvoering van de opdracht garnalenpuls (artikel 28 Vo. (EU) nr. 508/2014).

- Uitvoering van de twee opdrachten met betrekking tot zwerfafval (artikel 80 Vo. (EU) nr. 508/2014).
- Uitvoering van de opdracht met betrekking tot onderwatergeluid (artikel 80 Vo. (EU) nr. 508/2014).

De regeling innovatie aanlandplicht is gericht op de aanlandplicht. De regelingen innovatie duurzame visserij, partnerschappen tussen wetenschappers en vissers en afzetbevorderingsprojecten zijn mede gericht op de aanlandplicht. Ook de opdracht voortzetting kenniskringen is mede gericht op de aanlandplicht. De opdracht uitzet van glasaal is gericht op instandhouding van de biodiversiteit. De overige opdrachten en regelingen hebben betrekking op andere aspecten van duurzaamheid.

13. Verslag over de steun die is gebuikt voor doelstellingen op het gebied van klimaatverandering

Zie hiervoor de bijlage, tabel 4.

Deel C

14. Slimme, duurzame en inclusieve groei (artikel 50, lid 5, van Verordening (EU) nr. 1303/2013).

Inleiding

In het verlengde van de Europa 2020-strategie, het GVB en het GMB heeft Nederland gekozen het EFMZV gericht in te zetten op de volgende thema's: de invoering van de aanlandplicht, verdere verduurzaming van de visserij- en aquacultuur en verbetering van de rendementen in de visserij- en aquacultuurketen.

Volgens het OP draagt het EFMZV in Nederland bij aan het behalen van twee thematische doelstellingen van de Europa 2020 strategie: Thematische doelstelling 3: Het vergroten van de concurrentiekracht van kleine en middelgrote ondernemingen in de visserij- en aquacultuursector. Dit vormt ruim 21% van het totale budget. Thematische doelstelling 6: de bescherming van het milieu en bevordering van efficiënt gebruik van hulpbronnen. Dit vormt ruim 75% van het totale budget.

Slimme groei

Het EFMZV in Nederland draagt bij aan slimme groei voor projecten onder thematische doelstelling 3: Het vergroten van de concurrentiekracht van kleine en middelgrote ondernemingen in de visserij- en aquacultuursector. Dit vormt ruim 21% van het totale budget. De volgende regelingen zijn door Nederland geselecteerd omdat ze bijdragen aan slimme groei: innovatie rendementsverbetering, partnerschappen tussen vissers en wetenschappers, ondersteuning van jonge vissers, toegevoegde waarde, kwaliteit en gebruik van ongewenste vangsten, Innovatie, Investeringen in duurzame aquacultuur, productie en marketingplannen, opslag, marketingmaatregelen. Het gaat hierbij om de volgende artikelen: 26, 28, 31, 42, 47, 66 en 68. Voor deze regelingen onder slimme groei is een budget gereserveerd van € 26.720.000,-. In de periode 2014-2018 zijn in totaal 104 voorstellen geselecteerd die bijdragen aan slimme groei. Aan deze voorstellen is een bedrag gecommitteerd van € 17.149.545,81, waarvan tot nu toe € 3.437.822,17 is betaald aan de begunstigden.

De projecten dragen bij aan slimme groei door: nieuwe overnames van kotters, innovatieve investeringen aan boord, investeringen voor een goed afzetkanaal voor (bij)vangsten, innovaties gericht op rendement, nieuwe samenwerkingsverbanden, innovaties in de viskweek en schelpdiersector, nieuwe vormen van aquacultuur, nieuwe ketensamenwerking en nieuwe afzetmogelijkheden van ongewenste vangsten. De jonge vissersregeling droeg naast slimme groei ook nog indirect bij aan een andere Europa 2020 strategie namelijk: inclusieve groei. De 9 investeringen hebben namelijk tot het behoud 36 voltijd banen geleid. De regeling productieplannen heeft tot het opstellen van tot nu toe 29 nieuwe productie- en/of marketingplannen geleid. De streefwaarde voor 2023 voor de indicator verandering in de waarde van de eerste verkoop van de PO's is al ruim gehaald. Wel is er sprake van fluctuatie tussen de verschillende jaren.
Op het moment zijn er met uitzondering van de jonge vissers regeling en de regeling productieplannen nog geen verdere projecten afgerond die bijdragen aan slimme groei en is specifiekere kwantificering van resultaten (nog) niet mogelijk.

Duurzame groei

Het EFMZV in Nederland draagt bij aan duurzame groei onder thematische doelstelling 6: de bescherming van het milieu en bevordering van efficiënt gebruik van hulpbronnen. Dit vormt ruim 66% van het totale budget. De volgende regelingen zijn hierbij door Nederland gekozen en vallen onder deze doelstelling: steun voor het ontwerp en implementatie van beheersmaatregelen, regionale samenwerking, innovatie gericht op het behoud van mariene biologische bronnen, datacollectie, controle en handhaving, promotie van de bescherming van het mariene milieu, het duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen in de zee en kustzone en een regeling om kennis over de zee en mariene omgeving te verbeteren. Het gaat om de volgende artikelen: 37, 39, 76, 77, 80.1b en 80.1c. Voor deze regelingen onder duurzame groei is een budget gereserveerd van € 84.793.248,-. Er zijn in de periode van 2014-2018 in totaal 20 voorstellen geselecteerd die bijdragen aan duurzame groei. Hieraan is een bedrag gecommitteerd van € 51.300.353,95 en er is inmiddels € 23.625.904.94 uitbetaald aan begunstigden.

De projecten dragen bij aan duurzame groei door innovaties gericht op ecologische duurzaamheid (alternatieven voor de boomkorvisserij en innovaties van vismethoden en processen gericht op de aanlandplicht en verdere verduurzaming van de visserij, datacollectie t.b.v. de uitvoering van het GVB, investeringen in de ontwikkeling en aanschaf van hard- en software voor digitale controles en investeringen in black boxes, afvalinzamelingssystemen bij rivieren en educatie, uitvoering van mariene milieubeschermingsmaatregelen). Het wegnemen van kennishiaten t.a.v. (cumulatie) van effecten van onderwatergeluid op het ecosysteem en studies over de effecten van microplastics op het mariene milieu. Projecten die de samenwerking tussen partijen vereenvoudigen en die bijdragen aan de realisatie van de biodiversiteitsdoelstellingen en het uitzetten van glasaal (in het kader van de EU instandhoudingsmaatregel). Van alle projecten onder duurzame groei zijn er nog maar 3 afgerond, hierdoor is verdere kwantificering van projectresultaten (nog) niet mogelijk.

15. Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma – prestatiekader

Het prestatiekader bestaat voor alle Unieprioriteiten uit een financiële indicator en een indicator van geselecteerde projecten die zeer waarschijnlijk worden afgerond. In paragraaf 11.2 is per Unieprioriteit een uiteenzetting gegeven van de behaalde mijlpalen. Gelet op het aantal geselecteerde projecten is de mijlpaal alleen voor UP 1 niet gehaald. Waar in de mijlpaal voor 2018 uit is gegaan van 6 projecten, zijn dit er uiteindelijk 4 geworden. De overige mijlpalen zijn wel behaald.

De financiële indicator is voor UP 2 en UP 5 niet behaald. Waar UP 3 en UP 6 boven verwachting hebben gepresteerd (geselecteerde projecten uit overheidsopdrachten), zijn de totaal gedeclareerde bedragen voor UP 2 en UP 5 met respectievelijk 36% en 38% ver onder de verwachtingen gebleven. In algemene zin kan gesteld worden dat door vertraging van de start van het EFMZV programma achterstand is opgelopen in het kunnen selecteren van projecten, waardoor er niet tijdig declaraties ingediend konden worden om de financiële mijlpaal voor alle Ups's te halen.

Het niet behalen van de mijlpaal van UP 1 heeft er met name mee te maken dat er onder artikel 38 geen openstelling is geweest. Er bleken geen geschikte investeringen voor een openstelling. Er wordt nagedacht over andere mogelijkheden binnen Unieprioriteit 1,

waaronder een compensatie regeling voor de Brexit, om de gestelde streefwaarde voor 2023 te behalen.

16. Bijdrage aan macro-regionale en zeebassin-straegieën

Niet van toepassing voor lidstaat Nederland.